

Opzet voor regionale workshops over de Wzd

Verbinding en leren van elkaar

Delen van beproefde oplossingen

Samenwerking in de regio versterken

Inhoud

3. Inleiding
4. Samenvattend overzicht van de opzet
5. Programma
6. Toelichting per workshop

Inleiding

Het coördinerend team Wzd wil ook organisaties bereiken die niet via het loket hun vragen aan ons stellen. We organiseren daarom bijeenkomsten om meer organisaties te bereiken. Hierbij betrekken we de branches en de zorgkantoren. We bieden op deze manier alle zorgaanbieders van ouderenzorg en gehandicaptenzorg de kans om op een gemakkelijke wijze extra kennis en voorbeelden voor samenwerking rond de Wzd op te halen. Wij delen onze kennis over de ondersteuningsvragen die spelen en passende oplossingen die we zien bij de implementatie van de infrastructuur Wzd tijdens deze bijeenkomsten. We werken samen met de zorgkantoren zodat zij hun kennis van het regionale zorglandschap toevoegen en hun netwerk kunnen aanspreken voor een zo groot mogelijk bereik.

We starten met digitale workshops met naar verwachting een grote opkomst en gaan daarna verdiepende fysieke bijeenkomsten organiseren. Met de fysieke bijeenkomsten willen we de regionale verbinding tussen de zorgorganisaties intensiveren

We vragen de zorgkantoren en de branches om de bijeenkomsten onder de aandacht te brengen bij zorgaanbieders. We delen de uitnodigingen begin januari 2022.

Samenvattend overzicht van de opzet

Per landsdeel een dagdeel met workshops en daarna op maat

We plannen een dagdeel per landsdeel (Noord, Oost, Zuid, West) waarop deelnemers twee verschillende interactieve workshops van 55 minuten (in kleine groepen) kunnen volgen die aansluiten bij hun situatie. We starten het dagdeel met een korte algemene inleiding.

In iedere workshop staat de uitwisseling van ervaringen en het leggen van verbindingen centraal. Wij ondersteunen met onze beproefde oplossingsrichtingen de gesprekken.

Bij grote belangstelling bieden we de workshops na deze dagdelen vaker aan.

Regionale samenwerkingsverbanden kunnen zich ook voor deze workshops aanmelden op een ander moment ('incompanymodel'). In deze workshops kunnen zorgaanbieders samen concrete afspraken maken die passen bij de regio.

De menukaart met workshops

We organiseren workshops voor de verschillende fases van invoering (van beginstadium tot vergevorderd). Sommige workshops zijn specifieke voor de gehandicaptenzorg of de ouderenzorg, andere zijn sectoroverstijgend. Per workshop geven we aan voor welke zorgaanbieders en professionals deze het meest geschikt is.

De volgende 12 workshops staan op de menukaart:

- a. Vrijheid en veiligheid in de gehandicaptenzorg
- b. Vrijheid en veiligheid in de ouderenzorg
- c. Samenwerking in de regio
- d. Onvrijwillige zorg in de ambulante setting
- e. Zorgtechnologie en onvrijwillige zorg
- f. Het stappenplan volgen en rollen en verantwoordelijkheden beleggen
- g. Artikel 21/RM/IBS: toepassen en samenwerken
- h. De rol van artsen bij onvrijwillige zorg
- i. Familie betrekken bij onvrijwillige zorg in de gehandicaptenzorg
- j. Familie betrekken bij onvrijwillige zorg in de ouderenzorg
- k. Werken volgens de Wzd voor kleinere zorgaanbieders
- l. Structureel borgen van het werken volgens de Wzd

Programma

- 10-0 minuten: “Inloop” van deelnemers, verantwoordelijken vanuit coördinerend team zitten klaar om mensen binnen te laten.
- 0-10 minuten: Welkom, aanleiding, doel en programma bijeenkomst. Ook benoemen wat buiten scope is (financieringsmogelijkheden, feedback op de wet,...) en deelnemers wijzen op het parkeerbord (jamboard) voor de onderwerpen die niet aan bod komen. Deze kunnen we gebruiken voor eventuele vervolgbijeenkomsten en meenemen naar VWS.
- 10-20 minuten: Korte presentatie coördinerend team: wat doen wij? Individuele ondersteuning onder de aandacht brengen en de activiteiten vanuit onze verbindersrol.
- 20-75 minuten: Workshop ronde 1
- 75-90 minuten: Korte pauze
- 90-150 minuten: Workshop ronde 2, inclusief afsluiting en aankondiging verdiepende bijeenkomsten

a. Workshop vrijheid en veiligheid in de gehandicaptenzorg

Hoe maak je in de praktijk een zorgvuldige afweging tussen vrijheid en veiligheid? En hoe voer je het gesprek hierover in de regio en de eigen organisatie?

Doelgroep

Sector: gehandicaptenzorg

Professionals: zorgprofessionals zoals persoonlijk begeleiders, gedragskundigen en AVG's

Fase van invoering: geschikt voor zorgaanbieders in alle fasen van invoering van beginstadium tot vergevorderd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: gespreksleidraad voor casuïstiekbesprekingen

Inhoud: In deze workshop staan we stil bij de basis van de Wzd: een zorgvuldige afweging tussen vrijheid en veiligheid. We gaan met de deelnemers in gesprek over de afwegingen die je als zorgaanbieder maakt en het grijze gebied waarin je daarbij mogelijk terecht komt. We besteden aandacht aan huisregels, verzet, ernstig nadeel en wils(on)bekwaamheid.

Een zorgvuldige afweging in de praktijk maak je telkens weer met elkaar. Daarom besteden we aandacht aan hoe je casuïstiekbesprekingen aanpakt in de regio en in je eigen organisatie.

b. Workshop vrijheid en veiligheid in de ouderenzorg

Hoe maak je in de praktijk een zorgvuldige afweging tussen vrijheid en veiligheid? En hoe voer je het gesprek hierover in de regio en de eigen organisatie?

Doelgroep

Sector: ouderenzorg

Professionals: zorgprofessionals zoals EVV-ers, verpleegkundigen, gedragskundigen en SO's

Fase van invoering: geschikt voor zorgaanbieders in alle fasen van invoering van beginstadium tot vergevorderd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: gespreksleidraad voor casuïstiekbeprekingen

Inhoud: In deze workshop staan we stil bij de basis van de Wzd: een zorgvuldige afweging tussen vrijheid en veiligheid. We gaan met de deelnemers aan de hand van praktijkvoorbeelden in gesprek over de afwegingen die je als zorgaanbieder maakt en het grijze gebied waarin je daarbij mogelijk terechtkomt. We besteden aandacht aan huisregels, verzet, ernstig nadeel en wils(on)bekwaamheid.

Een zorgvuldige afweging in de praktijk maak je telkens weer met elkaar. Daarom besteden we aandacht aan hoe je casuïstiekbeprekingen aanpakt in de regio en in je eigen organisatie.

c. Samenwerking in de regio

Hoe kun je in de regio samenwerken om knelpunten rondom de Wzd gezamenlijk op te lossen?

Doelgroep

Sector: alle sectoren

Professionals: bestuurders, regiomanagers, beleidsmedewerkers en zorgmanagers

Fase van invoering: geschikt voor zorgaanbieders in alle fasen van invoering van beginstadium tot vergevorderd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct:

- Voorbeeld van samenwerking in de gehandicaptenzorg
- Voorbeeld van samenwerking in de ouderenzorg

Inhoud: In deze workshop gaan we in op verschillende vormen van samenwerking, bijvoorbeeld tussen kleinere en grotere zorgaanbieders en de samenwerking met huisartsen. We starten met het in beeld brengen van de bestaande samenwerkingen en samenwerkingsbehoefte bij de deelnemers. Afhankelijk van de behoefte gaan we in op één of meerdere vormen van samenwerking. Bij deze workshop zijn zorgaanbieders aanwezig die enthousiast zijn over de manier waarop ze in de regio samenwerken rondom de Wzd. Zij delen hun ervaringen.

d. Onvrijwillige zorg in de ambulante setting

Hoe ga je van start van de Wzd in de ambulante omgeving en hoe kun je gebruik maken van de kennis en ervaring in de intramurale setting?

Doelgroep

Sector: alle sectoren

Professionals: zorgprofessionals, beleidsmedewerkers, kwaliteitsmedewerkers en managers die in een ambulante setting werken met mensen met dementie of een verstandelijk handicap

Fase van invoering: met name geschikt voor ambulante zorgaanbieders in het beginstadium van de invoering van de Wzd in de ambulante setting

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: Handelingswijzer voor de Wzd in de ambulante setting.

Inhoud: De Wzd kent vele uitdagingen, die in de ambulante setting anders zijn dan intramuraal. Een zorgaanbieder met ervaring met de Wzd in de ambulante setting deelt de opgedane ervaringen. Aan de hand hiervan gaan we met elkaar in gesprek over de Wzd in de ambulante setting. Hoe ga je van start? Waar lopen de deelnemers tegenaan? Welke oplossingen hebben ze voor knelpunten gevonden? Wat hebben ze geleerd tot nu toe?

e. Zorgtechnologie en onvrijwillige zorg

Kan zorgtechnologie onvrijwillige zorg voorkomen? En wanneer is zorgtechnologie een vorm van onvrijwillige zorg?

Doelgroep

Sector: alle sectoren

Professionals: zorgprofessionals, beleidsmedewerkers, kwaliteitsmedewerkers, projectleiders innovatie en (innovatie)managers

Fase van invoering: met name geschikt voor zorgaanbieders die al wat verder gevorderd zijn met de invoering van de Wzd.

Overig: Ruime ervaring met de inzet van zorgtechnologie binnen de eigen organisatie is niet nodig om deel te nemen aan de workshop.

Toelichting

Ondersteunende kennisproducten:

- Alternatievenbundel Vilans
- ['Technologie is niet het doel op zich' | Vilans](#)
- [Toezichthoudendededomotica.pdf \(vilans.nl\)](#)

Inhoud: Zorgtechnologie is een belangrijk onderdeel geworden van de zorgverlening, zowel wanneer cliënten thuis verblijven als wanneer zij zijn opgenomen. Sommige technologieën vergroten potentieel de vrijheid van cliënten, terwijl andere technologieën juist de vrijheid beperken.

In deze workshop bespreken we beide situaties. We gaan in op de mogelijkheden die zorgtechnologie biedt om onvrijwillige zorg te voorkomen en wanneer er sprake is van onvrijwillige zorg.

f. Het stappenplan volgen en rollen en verantwoordelijkheden beleggen

Welke functionaris heeft welke rol en welke verantwoordelijkheid binnen de Wzd? En hoe kunnen we in het zorgproces het stappenplan inpassen met zo min mogelijk extra belasting voor de zorgprofessionals?

Doelgroep

Sector: alle sectoren

Professionals: zorgprofessionals, Wzd-functionarissen, huisartsen, SO's, AVG's, GZ-psychologen, gedragskundigen en beleidsmedewerkers.

Fase van invoering: met name geschikt voor zorgaanbieders in het beginstadium van de invoering van de Wzd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: Stappenplan Wet zorg en dwang en profielschetsen van de verschillende rollen.

Inhoud: Welke functionaris heeft welke rol en welke verantwoordelijkheid binnen de Wzd? Wat betekent dat voor het takenpakket van de bewuste zorgprofessional? Welke ruimte is er in het aanstellen van de verschillende functionarissen? En hoe regel je dat?

In deze workshop komen alle rollen uit het Wzd-stappenplan voorbij. We besteden hierbij expliciet aandacht aan de Wzd-functionaris. Ook gaan we in op de wijze waarop je het volgen van het stappenplan op een efficiënte wijze kunt koppelen aan het zorgproces en hoe het ECD hierbij kan helpen.

g. Opname en verblijf

Wanneer is artikel 21 van toepassing en wanneer vraag je een RM of een IBS aan?

Doelgroep

Sector: alle sectoren

Professionals: professionals die te maken hebben met een besluit tot opname en verblijf of gedwongen opname

Fase van invoering: geschikt voor zorgaanbieders in alle fasen van invoering van beginstadium tot vergevorderd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: Verduidelijking besluit tot opname en verblijf volgens artikel 21

Inhoud: Het coördinerend team Wzd krijgt regelmatig vragen over de betekenis, inhoud en toepassing van artikel 21 in de Wzd, ook in relatie tot het aanvragen van een RM of IBS. In deze workshop gaan we in op wat er in welke situatie van toepassing is en waarom.

h. De rol van artsen bij onvrijwillige zorg

Wat is de rol van de arts in de Wzd en welke knelpunten komen vaker voor. Enkele juridische vragen uitgewerkt.

Doelgroep

Sector: alle sectoren

Professionals: Huisartsen, AVG's en SO's en zorgprofessionals die rondom onvrijwillige zorg samenwerken met artsen

Fase van invoering: met name geschikt voor artsen in het beginstadium van werken met de Wzd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: Stappenplan Wet zorg en dwang en profielschetsen van de verschillende rollen

Inhoud: Artsen zijn op verschillende manieren en momenten betrokken bij de Wzd. In deze workshop leggen we de focus op de situaties waarbij een arts betrokken is. Wat van hen verwacht wordt en hoe ze daar invulling aan kunnen geven.

We starten met het benoemen van enkele belangrijke momenten in de Wzd voor artsen en bespreken via casuïstiek enkele complexe situaties. Daarbij komen alle relevante criteria van de Wzd aan de orde.

i. Samenwerken met naasten in de afweging tussen vrijheid en veiligheid in de gehandicaptenzorg

Hoe zorg je ervoor dat familie geïnformeerd en betrokken blijft als je onvrijwillige zorg wil inzetten? Hoe kom je tot een gezamenlijke afweging van de risico's? Hoe vind je samen de balans tussen veiligheid en vrijheid, vanuit het welzijn van de client?

Doelgroep

Sector: gehandicaptenzorg

Professionals: zorgprofessionals zoals EVV-ers, persoonlijk begeleiders, verpleegkundigen, gedragskundigen en SO's

Fase van invoering: geschikt voor zorgaanbieders in alle fasen van invoering van beginstadium tot vergevorderd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: Informatie over het organiseren van familiebijeenkomst en de folder van Vilans en LOC Leven in vrijheid. Huisregels

Inhoud: We bespreken verschillende manieren om met naasten het gesprek te hebben over onvrijwillige zorg en wat acceptabel en wat niet meer. We gaan in op hoe je kunt omgaan met verschillen van inzicht/wensen ten aanzien van de veiligheid. In deze workshop geven we extra aandacht aan de positie van kinderen en de verhouding met de ouders: wat is pedagogisch en wat wordt onvrijwillige zorg?

j. Samenwerken met naasten in de afweging tussen vrijheid en veiligheid in de ouderenzorg

Hoe zorg je ervoor dat familie geïnformeerd en betrokken blijft als je onvrijwillige zorg wil inzetten? Hoe kom je tot een gezamenlijke afweging van de risico's? Hoe vind je samen de balans tussen veiligheid en vrijheid, vanuit het welzijn van de client?

Doelgroep

Sector: ouderenzorg

Professionals: zorgprofessionals zoals EVV-ers, verpleegkundigen, gedragskundigen en SO's

Fase van invoering: geschikt voor zorgaanbieders in alle fasen van invoering van beginstadium tot vergevorderd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: organisatie familiebijeenkomst, Wettelijke vertegenwoordiging, brochure leven in vrijheid

Inhoud: We bespreken verschillende manieren om met naasten het gesprek te hebben over onvrijwillige zorg en wat acceptabel en wat niet meer. We gaan in op hoe je kunt omgaan met verschillen van inzicht/wensen ten aanzien van de veiligheid. We bespreken enkele veel voorkomende situaties en de mooie oplossingen die hiervoor al gevonden zijn.

k. Praktische tips voor kleinere zorgaanbieders

Waar kan ik het beste beginnen bij de invoering van de Wzd? Hoe richt ik als kleinere zorgaanbieder het Wzd-proces in? En hoe beleg ik de rollen? Hoe kan ik daarin samenwerken met andere zorgaanbieders?

Doelgroep

Sector: alle sectoren

Professionals: bestuurders en managers van kleinere zorgorganisaties

Fase van invoering: geschikt voor zorgaanbieders in alle fasen van invoering van beginstadium tot vergevorderd

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct: Artikel met tips vanuit goede voorbeelden voor het invoeren en van de Wzd bij kleinere zorgaanbieders.

Inhoud: Met name het beleggen van de rollen en de inrichting van het Wzd-proces vraagt bij kleinere organisaties om andere oplossingen. Zij zijn daarvoor vaak mede aangewezen op grotere zorgaanbieders in hun omgeving.

In deze workshop gaan we in gesprek over de ervaringen van de deelnemers. Waar lopen ze tegenaan? Welke oplossingen hebben ze voor knelpunten gevonden? Wat hebben ze geleerd tot nu toe? We ondersteunen het gesprek met goede voorbeelden uit de praktijk.

I. Structureel borgen van het werken volgens de Wzd

Wij hebben alle randvoorwaarden geregeld, hoe zorg ik nu dat medewerkers in de praktijk de Wzd toepassen als dit nodig is? Hoe weet ik of we geen blinde vlekken hebben in de organisatie?

Doelgroep

Sector: alle sectoren

Professionals: beleidsmedewerkers, kwaliteitsmedewerkers, verandermanagers, zorgmanagers, locatiemanagers

Fase van invoering: geschikt voor zorgaanbieders die al verder gevorderd zijn met de invoering

Toelichting

Ondersteunend kennisproduct:
[communicatiekalender](#) en content Wzd

Inhoud: Veel zorgaanbieders hebben het afgelopen jaar hard gewerkt om de Wzd in te voeren. Ze hebben een beleidsplan opgesteld, de rollen belegd, medewerkers getraind en het stappenplan ingebed in het ECD. Toch zijn er zorgen over de inbedding in de praktijk. Voelen medewerkers zich écht betrokken? Hoe creëer je eigenaarschap? En hoe ga je om met eventuele weerstand? Deze workshop gaat vanuit veranderkundige principes in op de wijze waarop zorgaanbieders kunnen toewerken naar een structurele borging van de nieuwe werkwijze in het dagelijkse werk van zorgprofessionals.